

Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

PRZEMOC

(art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)

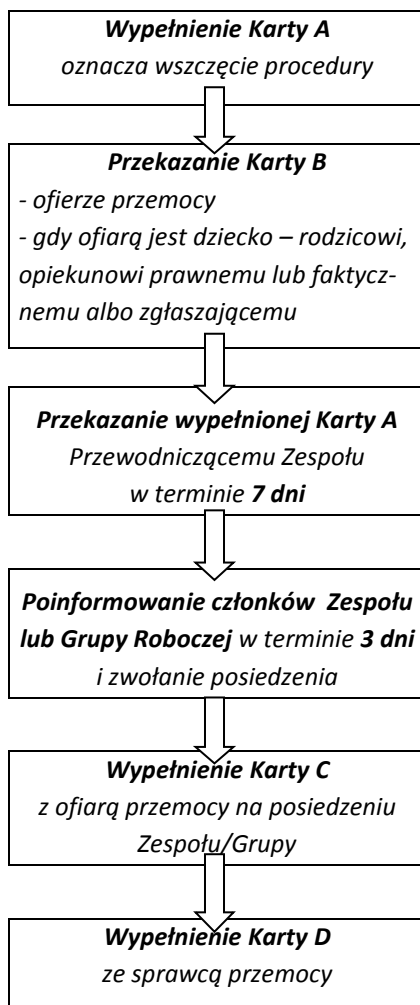
Jest to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

Procedura „Niebieskie Karty” to ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Podmioty realizujące procedurę:

- Jednostki organizacyjne pomocy społecznej
- Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych
- Policja
- Oświata
- Ochrona zdrowia

Zadania pracownika socjalnego

- *Diagnoza sytuacji i potrzeb ofiary*
- *Kompleksowa informacja*
- *Ewentualnie:*
 - *zorganizowanie dostępu do pomocy medycznej*
 - *zapewnienie schronienia w placówce*
 - *rozmowa ze sprawcą przemocy i poinformowanie go o możliwościach leczenia, terapii, programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych*

Zadania członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

- *Diagnoza sytuacji i potrzeb ofiary*
- *Kompleksowa informacja*
- *Ewentualnie:*
 - *zorganizowanie dostępu do pomocy medycznej*
 - *rozmowa ze sprawcą przemocy i poinformowanie go o możliwościach leczenia, terapii, programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych*

Zadania funkcjonariusz Policji

- *Udzielenie niezbędnej pomocy, w tym pierwszej pomocy*
- *Zorganizowanie dostępu do pomocy medycznej*
- *Podjęcie innych niezbędnych czynności zapewniających ochronę życia, zdrowia i mienia ofiary*
- *Rozmowa ze sprawcą*
- *Czynności procesowe na miejscu zdarzenia*
- *Działania profilaktyczne*

Zadania przedstawiciela ochrony zdrowia

- *Udzielenie informacji*
- *Wypełnienie Karty A w szpitalu, gdy wymagane jest przewiezienie ofiary do szpitala*

Zadania przedstawiciela oświaty

- *Diagnoza sytuacji i potrzeby, zwłaszcza dzieci*
- *Kompleksowa informacja (możliwości pomocy i dalsze działania)*
- *Ewentualnie:*
 - *Zorganizowanie dostępu do pomocy medycznej*
 - *Rozmowa ze sprawcą i poinformowanie go o możliwościach leczenia, terapii, programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych*

Przesłanki zakończenia procedury:

1. *Ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy*
2. *Rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań*

Zakończenie procedury wymaga:

- ✓ *Sporządzenia protokołu*
- ✓ *Powiadomienia uczestniczących w niej przedmiotów*

Instrumenty z zakresu prawa karnego

Art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

- Osoby, które w związku wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, **niezwłocznie zawiadamiają** o tym Policję lub prokuratora.

Najczęstsze przestępstwa przeciwko osobom bliskim to:

- Znęcanie się (art. 207 k.k.)
- Naruszenie nietykalności cielesnej (art. 217 k.k. – z oskarżenia prywatnego)
- Pozbawienie wolności (art. 189 k.k.)
- Groźba (art. 190 k.k. – na wniosek pokrzywdzonego)
- Uporczywe nękanie (art. 190a k.k. – na wniosek pokrzywdzonego)
- Stosowanie przemocy lub groźby celem zmuszenia do określonego zachowania (art. 191 k.k.)
- Gwałt (art. 197 k.k. – na wniosek pokrzywdzonego)
- Uszczerbek na zdrowiu (art. 156 k.k. – na wniosek pokrzywdzonego)
- Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego (art. 209 k.k.)
- Kradzież, niszczenie cudzej rzeczy (art. 278 k.k. – na wniosek pokrzywdzonego)

Działania Policji

- Policja **ma prawo zatrzymać** osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni to przestępstwo.
- Policja **zatrzymuje** osobę podejrzaną, jeżeli przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej zostało popełnione przy użyciu broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu, a zachodzi obawa, że ponownie popełni ona to przestępstwo.
- Policja do 24 godzin od chwili zatrzymania występuje z wnioskiem do prokuratora o **nakazanie sprawcy opuszczenie lokalu mieszkalnego** zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym; wniosek powinien być do 48 godzin od chwili zatrzymania.

Działania Prokuratora w toku postępowania przygotowawczego:

- Oddanie podejrzanego pod dozór Policji z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym
- Oddanie podejrzanego pod dozór Policji zamiast zastosowania tymczasowego aresztowania pod warunkiem opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym
- Nakazanie podejrzanemu opuszczenie lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym – jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby.

Środki karne orzekane przez sąd:

W razie skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy, w tym przemocy przeciwko osobie najbliższej, sąd może orzec:

- Obowiązek powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach
- Zakaz kontaktowania się z określonymi osobami
- Zakaz zbliżania się do określonych osób
- Zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu
- Nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym